

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 18 września 2018r. Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej utrzymała w mocy orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Wojewodzie (...) z dnia 17 października 2016r., mocą którego I. W. - nauczyciel Zespołu Szkolno-Przedszkolnego (...) w K. - został uznany winnym tego, że będąc nauczycielem dyplomowanym w roku szkolnym 2015/2016:

- nie zapewnił bezpieczeństwa uczniom klasy (...), pozostawiając ich bez opieki,
- ośmieszał uczniów i im dokuczał,

czym uchybił godności zawodu nauczyciela i za to na podstawie art. 76 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela została mu wymierzona kara nagany z ostrzeżeniem.

W uzasadnieniu podano, że w myśl art. 6 ustawy Karta Nauczyciela, obowiązek dbania o bezpieczeństwo ucznia z poszanowaniem jego godności osobistej nauczyciel jest zobowiązany wypełnić zawsze, nawet kiedy naucza uczniów pełnoletnich.

Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna podniosła, że praca w placówce specjalnej, jaką jest Zespół Szkolno-Przedszkolny (...), zobowiązuje tym bardziej do zapewnienia bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez Szkołę. Podano, że jak wynika z protokołów przesłuchań świadków i zeznań samego obwinionego zdarzały się sytuacje, kiedy pozostawiał uczniów w sali bez opieki, zatem nie realizował wtedy podstawy programowej z języka polskiego, czy też programu zajęć rewalidacyjnych.

Organ orzekający odwołując się do treści art. 6 ustawy Karta Nauczyciela wskazał, że nauczyciel jest zobowiązany do wspierania każdego ucznia w jego rozwoju, kształceniu, wychowania młodzieży w atmosferze wolności sumienia i szacunku do każdego człowieka.

Komisja odwoławcza argumentowała, że pracując z uczniami z deficytami należy wnikliwie obserwować, reagować na nietypowe zachowania, uwzględniając ich niepełnosprawności. Nauczyciel powinien starannie dobierać metody i formy pracy z uczniem o specjalnych potrzebach kształcenia.

W ocenie organu orzekającego nauczyciel na prowadzonych przez siebie zajęciach omawiał zagadnienia związane z nadwagą, czy seksualnością człowieka w niedopuszczalny sposób. Stosował metody poglądowe oparte na przykładach przebywających na zajęciach uczniów, czy innych osób znanymi uczniom (nauczyciele, koleżanki, koledzy).

Zdaniem Komisji Odwoławczej obwiniony swoim zachowaniem uchybił obowiązkowi rzetelnego realizowania zadań związanych z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę, określonym w art. 6 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela.

W odwołaniu od powyższego orzeczenia obwiniony wnosił o jego uchylenie ze względu na wady formalne i merytoryczne.

Podał, że wystąpił z wnioskiem o odroczenie rozprawy dyscyplinarnej, wyznaczonej na 18 września 2018r., ze względu na stan zdrowia. Wskazał, że wypowiedział pełnomocnictwo obrońcy, o czym Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna zawiadomiona została 17 września 2018r.

Obwiniony podkreślił, że pierwszy raz wystąpił z wnioskiem o odroczenie rozprawy dyscyplinarnej mającej się odbyć w maju 2018r., wówczas był reprezentowany przez obrońcę i jego prośba została uwzględniona. Przypuszczał więc,

że jego obecność na rozprawie jest kluczowa. Skoro zatem przyczyną wnioskowania o odroczenie rozprawy był również jego stan zdrowia, był przekonany, że rozprawa 18 września 2018r. też zostanie odroczone, zważywszy, że wypowiedział już pełnomocnictwo radcy prawnemu.

Obwiniony zaznaczył, że uzasadnienie Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej w niewielkim stopniu odnosi się do akt sprawy i argumentów zawartych w jego odwołaniu.

Wskazał, że wyjścia z klasy spowodowane były brakiem grafiku rozdziału uczniów na zajęcia rewalidacyjne, co zlecił uczniowi wychowawca klasy Pan M. C., czego skutkiem był bałagan i konieczność poszukiwania uczniów na terenie szkoły. W powyższej sprawie nie przesłuchano wychowawcy klasy, jak również opiekunek ze świetlicy, na których prośbę dozorował równocześnie swoją klasę i świetlicę.

Obwiniony wywodził, że Komisja Odwoławcza powołuje się na jego rzekome działania, które miały naruszać godność ucznia poprzez odwoływanie się do przykładów uczniów i nauczycieli, tymczasem Komisja Wojewódzka nie uwzględniła tych zarzutów w odniesieniu do nauczycieli, zaś wskaźnik BMI uczniowie liczyli sobie sami na zajęciach rewalidacji.

Obwiniony argumentował, że postępowanie Rzecznika Dyscyplinarnego nie ustaliło w jakich terminach nastąpiły jego rzekome przewinienia.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie obwinionego jest zasadne, w stopniu skutkującym uchYLENIE zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej.

Na wstępie wskazać trzeba, że zgodnie z art. 85l ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (tekst jednolity: Dz. U. z 2019r., poz. 2215 ze zm.), zwanej dalej Kartą Nauczyciela, po przeprowadzeniu rozprawy odwoławcza komisja dyscyplinarna:

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie;
- 2) uchyla orzeczenie w całości lub w części i wydaje nowe orzeczenie;
- 3) uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji do ponownego rozpoznania; komisja może wskazać, jakie okoliczności komisja dyscyplinarna pierwszej instancji powinna wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy.

Stosownie do treści art. 85e ust. 5 i 6 Karty Nauczyciela, nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy. W przypadku uznania za usprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie obwinionego lub jego obrońcy, przewodniczący składu orzekającego wydaje postanowienie o odroczeniu rozprawy, ustalając jej nowy termin.

Tryb prowadzenia postępowania dyscyplinarnego reguluje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2016r. w sprawie szczegółowego trybu prowadzenia postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego wobec nauczycieli oraz wznawiania postępowania dyscyplinarnego (Dz.U. z 2016r., poz. 741).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej wydając orzeczenie 18 września 2018r. naruszyła powołane wyżej przepisy.

W kontrolowanej sprawie bowiem, jak wynika z akt sprawy dyscyplinarnej, pierwsza rozprawa przed Odwoławczą Komisją Dyscyplinarną dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej w związku z odwołaniem obwinionego

I. W. od orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Wojewodzie (...) z dnia 17 października 2016r. wyznaczona została na dzień 23 maja 2018r.

10 maja 2018r. obwiniony wystąpił z wnioskiem o odroczenie rozprawy 23 maja 2018r. ze względu na chorobę i dolegliwości bólowe, uniemożliwiające poruszanie się.

Z tożsamym wnioskiem 14 maja 2018r. wystąpił też obrońca obwinionego radca prawny Ł. K..

Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna 23 maja 2018r. postanowiła uznać nieobecność obwinionego za usprawiedliwioną i zgodnie z art. 85e ust. 6 Karty Nauczyciela odroczyła rozprawę dyscyplinarną do 18 września 2018r.

9 lipca 2018r. Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna wystosowała do obwinionego pismo zawiadamiając go, że termin rozprawy został wyznaczony na 18 września 2018r. Jednocześnie podano, że wzywa się obwinionego do stawienia się na rozprawę w charakterze obwinionego osobiście. Jednocześnie pouczone obwinionego, że w myśl art. 85e ust. 5 Karty Nauczyciela, nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

Także 9 lipca 2018r. o odwoławczej rozprawie dyscyplinarnej wyznaczonej na 18 września 2018r. zawiadomiono obrońcę obwinionego radcę prawnego Ł. K..

29 sierpnia 2018r. obwiniony wystąpił o odroczenie rozprawy, wyznaczonej na 18 września 2018r. na inny termin, ze względu na jego chorobę i dolegliwości bólowe powodujące problemy ze swobodnym poruszaniem się, załączając stosowną dokumentację lekarską.

3 września 2018r. taki sam wniosek złożył obrońca obwinionego radca prawny Ł. K..

Pismem z dnia 10 września 2018r., skierowanym do obwinionego, Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej w nawiązaniu do pisma z 28 sierpnia 2018r. dotyczącego odroczenia rozprawy wyznaczonej ma

18 września 2018r. poinformowała, że jego stawiennictwo nie jest obowiązkowe i wskazała, że obwiniony posiada obrońcę z wyboru radcę prawnego Ł. K., dlatego rozprawa 18 września 2018r. może się odbyć.

Z kolei pismem z 13 września 2018r. w odpowiedzi na wniosek obrońcy obwinionego, dotyczący odroczenia rozprawy dyscyplinarnej wyznaczonej na 18 września 2018r. w załączeniu przesłano odpowiedź udzieloną obwinionemu odnośnie odroczenia rozprawy.

17 września 2018r. do Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej wpłynęło pismo radcy prawnego Ł. K.

z 13 września 2018r, w którym poinformował, że udzielone mu przez I. W. pełnomocnictwo do reprezentowania go, jako obrońca w postępowaniu przed Odwoławczą Komisją Dyscyplinarną dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej zostało mu wypowiedziane z dniem 13 września 2018r. W załączeniu przesłano kopię oświadczenia o wypowiedzeniu pełnomocnictwa.

W aktach postępowania dyscyplinarnego znajduje się protokół z rozprawy dyscyplinarnej w dniu 23 maja 2018r. w Ministerstwie Edukacji Narodowej. Odnotowano

w nim m.in., że stawił się zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Ministrze Edukacji Narodowej, obwiniony nie stawił się zawiadomiony prawidłowo o terminie rozprawy, nie stawił się jego obrońca, zawiadomiony prawidłowo o terminie rozprawy. Przewodniczący poinformował, że wpłynęło pismo obrońcy dotyczące wypowiedzenia pełnomocnictwa do obrony.

Przewodniczący zapytał, czy strony zgłaszają wnioski formalne. Strony nie zgłosiły wniosków formalnych.

Przewodnicząca składu orzekającego przedstawiła dotychczasowy przebieg postępowania dyscyplinarnego. Zostały odczytane następujące dokumenty:

- wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego dla Nauczycieli przy Wojewodzie (...) z dnia 31 maja 2016r. o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego;
- zaskarżone orzeczenie dyscyplinarne z dnia 17 października 2017r.;
- odwołanie obwinionego z 7 listopada 2017r.

Podano również, że po wznowieniu rozprawy Przewodnicząca odczytała sentencję orzeczenia, zgodnie z którym Komisja postanowiła zaskarżone orzeczenie utrzymać w mocy.

Do protokołu załączono wystąpienie Rzecznika Dyscyplinarnego MEN na rozprawie 18 września 2018r.

Mimo zatem, że pismem z 9 lipca 2018r. zawiadomiono obwinionego o rozprawie 18 września 2018r., to jednocześnie wezwano go do stawienia się na tą rozprawę osobiście, podczas gdy w piśmie z 10 września 2018r., w związku z wnioskiem ubezpieczonego o odroczenie rozprawy dyscyplinarnej, poinformowano go, że jego stawiennictwo nie jest obowiązkowe.

Wątpliwości Sądu Apelacyjnego budzi także przeprowadzenie rozprawy odwoławczej dyscyplinarnej 18 września 2018r. Jak to bowiem ustalono wyżej protokół do którego załączono wystąpienie zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego z 18 września 2018r.

i orzeczenie dyscyplinarne z 18 września 2018r. nosi datę 23 maja 2018r. Nawet jeśli jest to oczywista omyłka, to już sam zapis w protokole wskazuje na uniemożliwienie obwinionemu udziału w tej rozprawie i prawo zabrania głosu, z mocy § 43 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 23 maja 2016r. Wskazano tam bowiem, że obwiniony i jego obrońca

o terminie zawiadomieni prawidłowo. Zwrócono uwagę, że wpłynęło wypowiedzenie pełnomocnictwa dla obrońcy przez obwinionego, co oznacza, że nie był on reprezentowany przez obrońcę. Nie wskazano przy tym, czy nieobecność obwinionego uznano za usprawiedliwioną, czy też nie. Trafnie zwrócił uwagę obwiniony, że miał prawo przypuszczać, że rozprawa będzie odroczone, skoro 18 września 2018r. nie był reprezentowany przez obrońcę, tym bardziej, że rozprawę, która miała się odbyć 23 maja 2018r. odroczone i wówczas obwiniony posiadał obrońcę, zaś powodem usprawiedliwiającym niestawiennictwo na obu rozprawach był stan zdrowia I. W..

W toku ponownego rozpoznania sprawy Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej prawidłowo przeprowadzi postępowanie odwoławcze, mając na uwadze wskazane wyżej przepisy.

Na marginesie Sąd Apelacyjny zauważa, że w opisie czynów zarzuconych obwinionego nie wskazano konkretnych dat jego dopuszczenia się, co uniemożliwia ustalenie, czy i kiedy ustanie ich karalność, uzasadniająca nałożenie kary dyscyplinarnej,

z mocy art. 85o ust. 4 Karty Nauczyciela.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 85m ust. 2 Karty Nauczyciela, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

/-/ SSA E.Kocurek-Grabowska /-/ SSA B.Torbus /-/ SSA G.Pietrzyk-Cyrbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia